

**MALAY TILINI TIL O'RGATISH JARAYONIDA MADANIYATLAR INTEGRATSIYALASHUVI
TAHLILI**

Sabariah Sulaiman

Sultan Idris Education University, Malaysia

Toshpulatova Zarnigor

Tashkent State University of Oriental Studies, Uzbekistan

Annotatsiya. Malay tilini xorijiy til o'rganuvchilarga o'rgatish faqatgina tilning texnik aspektlarini o'rganishdan ko'ra kengroq yondashuvni talab etadi. Tildan foydalanish, uning madaniy konteksti bilan chambarchas bog'liq bo'lib, madaniyatni chuqurroq integratsiya qilish zarur. Ushbu maqolada Malay tilini o'rgatishda madaniyatni qanday integratsiya qilish usullari ko'rib chiqiladi, bunda autentik materiallar, masalan, xalq ertaklari, qo'shiqlar, pantunlar va ma'naviy iboralar ishlatiladi. Madaniy materiallardan foydalanish xorijiy nutq so'zlovchilarga Malay tilidagi nozikliklarni, tilni ijtimoiy va madaniy kontekstda tushunishga yordam beradi. Bundan tashqari, kundalik hayotdagi faoliyatlar va amaliy tajriba ham madaniyatni o'rgatishda qo'llaniladi, bu esa Malay madaniyatini bevosita o'rganishga yordam beradi. Ushbu yondashuv orqali til o'rganish yanada ma'noli bo'lib, Malay madaniyati va qadriyatlariga hurmatni oshiradi. Tadqiqotda samarali til o'rgatish madaniyat elementlarini qo'shish orqali talabalar tajribasi va tushunishini yaxshilash zarurligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: Madaniyat integratsiyasi, malay tilini o'rgatish, xorijiy til o'rganuvchilar, iboralar, amaliy tajriba.

Аннотация. Преподавание малайского языка носителям, не являющимся его родными, требует большего, чем просто освоение технических аспектов языка. Необходимо также интегрировать элементы культуры, поскольку язык невозможно отделить от культурного контекста, в котором он развивается. В данной статье рассматриваются способы интеграции культуры в преподавание малайского языка с использованием аутентичных материалов, таких как народные сказки, песни, пантуны и пословицы. Использование этих культурных материалов помогает носителям, не являющимся носителями языка, понять нюансы языка в социальном и культурном контексте малайского общества. Кроме того, в процесс преподавания включаются активные виды деятельности, отражающие повседневную жизнь, а также полевые практики, которые позволяют учащимся непосредственно ознакомиться с малайской культурой. Благодаря этому подходу обучение языку становится более значимым, а также способствует признанию ценностей и традиций малайской культуры. Исследование подчеркивает, что эффективное преподавание языка требует интеграции культурных элементов для улучшения понимания и образовательного опыта студентов.

Ключевые слова: *Интеграция культуры, Преподавание малайского языка, Носители, Пословицы, Полевая практика.*

Abstract. *Teaching the Malay language to non-native speakers requires more than just mastering the technical aspects of the language. It must also integrate deep cultural elements because language cannot be separated from the cultural context that shapes it. This article discusses ways to integrate culture into the teaching of Malay by using authentic materials such as folklore, songs, poems, and proverbs. The use of these cultural materials helps non-native speakers understand the nuances of the language within the social and cultural context of the Malay community. In addition, activities based on daily life situations and field experiences are also employed to provide a direct understanding of Malay culture. Through this approach, language learning becomes more meaningful and fosters an appreciation for Malay values and traditions. This study emphasizes that effective language teaching requires the integration of cultural elements to enhance understanding and the learning experience of students.*

Keywords: *Cultural integration; malay language teaching, non-native speakers, proverbs, field experiences.*

Malay tilini xorijiy til o'rganuvchilarga o'rgatish, ayniqsa, Malay tilida faqat tilni o'rganish bilan cheklanmaydi, balki bu tilni shakllantirgan madaniyatni ham o'rganishni o'z ichiga oladi. Madaniyat tilning ajralmas qismi bo'lib, tilni o'rgatishda katta ahamiyatga ega. Chunki tilni o'rganishda uning rivojlanib chiqqan madaniy konteksti ham hisobga olinishi zarur. Shuning uchun Malay tilini xorijiy til sifatida o'rgatishda madaniyatning rolini hisobga olish talabalarni yanada chuqurroq o'rganish tajribasini taqdim etadi va tilni yaxshi o'zlashtirishni ta'minlaydi.

Malay tili Malay jamiyatining madaniyatini aks ettiradi, bu jamiyatda turli qadriyatlar, an'analar va e'tiqodlar mavjud. Masalan, Malay tilidagi ko'plab iboralar faqat madaniy kontekstda tushunilishi mumkin. Xorijiy nutq so'zlovchilar bu madaniy asoslarni tushunmasdan to'liq tilni o'rganolmaydilar. Tildan faqat muloqot vositasi sifatida foydalanishdan ko'ra, u jamiyatning hayot tarzini va dunyoqarashini aks ettiradi (Kramsch, 1993). Madaniyatni tushunmasdan tilni o'rganish, Malay tilidagi iboralar yoki maqollarning haqiqiy ma'nolarini tushunmaslikka olib kelishi mumkin (Abdullah Hassan, 2009).

Madaniyatni Malay tilini o'rgatishda quyidagi usullar bilan integratsiya qilish mumkin:

1. Madaniyatni aks ettiruvchi materiallarni ishlatish.

Madaniyatni integratsiya qilish uchun Malay tilini o'rgatishda Malay jamiyatining madaniyatini aks ettiruvchi materiallar ishlatilishi mumkin. Bunga xalq ertaklari, qo'shiqlar, pantunlar va an'analarning o'rne katta. Ushbu materiallar nafaqat tilni chuqurroq o'rganishga yordam beradi, balki talabalarga Malay jamiyatining tarixiy, qadriyatlar va urf-odatlar haqida bilim beradi. Samimiy va autentik materiallar orqali o'qitish, xorijiy til o'rganuvchilarga tilning nozik nuqtalarini tushunishga yordam beradi. Masalan, "Pak Kaduk", "Pak Pandir" va "Lebai Malang" kabi qahramonlar ishtirok etgan xalq ertaklarini yoki quyidagi pantunlarni keltirish mumkin:

Pisang emas dibawa belayar,
Masak sebiji diatas peti;
Hutang emas boleh dibayar;
Hutang budi dibawa mati.

Ushbu materiallar talabalarga Malay madaniyati haqida to'liq tasavvur hosil qilish imkonini beradi.

Malay madaniy qo'shiqlari, masalan, Rasa Sayang yoki Chan Mali Chan kabi qo'shiqlar ham xorijiy nutq so'zlovchilarga tilni o'rganishda yordam beradi. Bu qo'shiqlar orqali, talabalar tilning ritmik tuzilmasi va Malay tilida qanday his-tuyg'ularni ifodalash mumkinligini tushunishadi (Hussain & Mat Zin, 2016).

2. Ma'naviy iboralarni o'rgatish

Malay tili turli xil madaniyatni aks ettiruvchi iboralgaar bilan boy bo'lib, xorijiy ushbu tilni o'rganuvchilar bunday iboralarni to'g'ri tushunish qiyin, chunki ularning ma'nosi bevosita tarjima qilib bo'lmaydi. Masalan, "bagai isi dengan kuku" yoki "hendak seribu daya, tidak hendak seribu dalih" kabi iboralar ko'plab madaniy qadriyatlarni, masalan, hamkorlik, oila, va tajriba orqali o'rganishni aks ettiradi. Brown (2007) tomonidan aytilganidek, bu kabi iboralarni o'rganish madaniyatni chuqurroq o'rganishni talab qiladi, chunki bu orqali nafaqat tilni, balki uning madaniy asoslarini ham o'rganish mumkin.

3. Kundalik hayot vaziyatlarda madaniyatni tanishtirish uchun ishlatish

Materiallar bilan bir qatorda, Malay tilini o'rgatishda kundalik hayotda vaziyatlarni ishlatish orqali ham madaniyatni integratsiya qilish mumkin. Masalan, bozor, to'y yoki tantanalar kabi kundalik hayotdagi holatlarni sinfdagi tasvirlash orqali Malay madaniyatining turli jihatlarini, masalan, taomni qanday iste'mol qilish, marosimlarda qanday munosabatda bo'lish va bayramlar bilan bog'liq an'analarni o'rgatish mumkin. Bundan tashqari, gotong-royong (xashar) kabi an'anaviy jamiyat birligini o'rganish ham muhimdir. Bu kabi faoliyatlar talabalarga yangi so'zlar va iboralarni o'rganish imkonini yaratadi, shu bilan birga, Malay madaniyatining qadriyatlarini tushunishga yordam beradi (Jamaludin & Hashim, 2017).

4. Madaniyatni haqiqiy tajriba orqali tanishtirish

Madaniyatni til o'rganishda integratsiya qilishning samarali usullaridan biri bu xorijiy nutq so'zlovchilarni sinf xonasidan chiqarib, Malay madaniyatini bevosita tanishtirishdir. Madaniy almashuv dasturlari, tarixiy joylarga sayohat qilish yoki san'at ko'rgazmalari va an'anaviy ovqat festivallarida ishtirok etish orqali talabalar Malay tilini o'rganishda amaliy tajriba orttirishadi. Ushbu tajriba orqali talabalar Malay madaniyatining haqiqiy kontekstida tilni qanday ishlatilishini ko'rishlari va o'rganishlari mumkin. Bu, tilni haqiqiy va tabiiy muhitda ishlatish uchun ajoyib imkoniyat yaratadi va madaniyatni chuqurroq tushunishga yordam beradi (Salleh & Rahman, 2020).

Madaniyatni Malay tilini o'rgatishda integratsiya qilish, tilni to'liq va ma'noli o'rganishni ta'minlash uchun zarurdir. Autentik materiallar, ijtimoiy an'analar va kundalik hayot bilan bog'liq faoliyatlar orqali xorijiy nutq so'zlovchilar madaniyatni va tilni birgalikda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bundan tashqari, amaliy tajriba yordamida talabalar Malay tilini

haqiqiy sharoitda o'rganishadi, bu esa ularning tilni yaxshiroq o'zlashtirishlariga yordam beradi. Bu yondashuv Malay tilini o'rgatishda nafaqat tilni, balki madaniy merosni ham o'rganish imkoniyatini taqdim etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullah Hassan. (2009). Linguistik Am: Siri pengajaran dan pembelajaran bahasa Melayu: Kuala Lumpur: PTS Professional Publishing.
2. Brown, H. D. (2007). Principles of Language Learning and Teaching (5th Ed.). New York: Longman.
3. Kramsch, C. (1993). Context and culture in language teaching. Oxford University Press.
4. Hussain, H. & Mat Zin, M. (2016). Penggunaan bahan autentik dalam pengajaran bahasa Melayu kepada pelajar bukan natif. Jurnal Pengajaran Bahasa, 15(2), 102-116.
5. Ibrahim, M. (2019). Komunikasi non-verbal dalam pengajaran bahasa Melayu: Pendekatan dan aplikasi. Jurnal Pendidikan Bahasa, 23(1), 29-43.
6. Jamaludin, R. & Hashim, N. (2017). Menggunakan situasi kehidupan seharian dalam pengajaran bahasa Melayu kepada penutur bukan natif. Jurnal Sociolinguistik, 10(4), 85-98.
7. Othman, M. & Yusoff, Z. (2015). Adat dan budaya dalam pengajaran bahasa Melayu: Implikasi terhadap penutur bukan natif. Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu, 21(2), 50-67.
8. Salleh, A. & Rahman, F. (2020). Pengalaman lapangan dalam pengajaran bahasa Melayu kepada pelajar antarabangsa. Malaysian Journal of Language and Culture, 18(3), 74-90.

Артикова Ш. МЕЖКУЛЬТУРНЫЕ РАЗЛИЧИЯ В ОЦЕНКЕ ВЕЖЛИВОСТИ ПРИ ПЕРЕВОДЕ И ИНТЕРПРЕТАЦИИ ТЕКСТОВ //Академические исследования в современной науке. – 2024. – Т. 3. – №. 44. – С. 109-111.

Артикова Ш. МЕЖКУЛЬТУРНЫЕ РАЗЛИЧИЯ В ОЦЕНКЕ ВЕЖЛИВОСТИ ПРИ ПЕРЕВОДЕ И ИНТЕРПРЕТАЦИИ ТЕКСТОВ //Академические исследования в современной науке. – 2024. – Т. 3. – №. 44. – С. 109-111.

Артикова, Ш. (2024). МЕЖКУЛЬТУРНЫЕ РАЗЛИЧИЯ В ОЦЕНКЕ ВЕЖЛИВОСТИ ПРИ ПЕРЕВОДЕ И ИНТЕРПРЕТАЦИИ ТЕКСТОВ. Академические исследования в современной науке, 3(44), 109-111.

Артикова, Ш. (2024). МЕЖКУЛЬТУРНЫЕ РАЗЛИЧИЯ В ОЦЕНКЕ ВЕЖЛИВОСТИ ПРИ ПЕРЕВОДЕ И ИНТЕРПРЕТАЦИИ ТЕКСТОВ. Академические исследования в современной науке, 3(44), 109-111.

Артикова Ш. М. Вежливость В Семейной Риторике Узбекистана И Англии: Культурные Различия //International Conference on Linguistics, Literature And Translation (London). – 2024. – Т. 8. – С. 98-101.

Артикова, Ш. М. (2024, October). Вежливость В Семейной Риторике Узбекистана И Англии: Культурные Различия. In International Conference on Linguistics, Literature And Translation (London) (Vol. 8, pp. 98-101).

Артикова, Ш. М. (2024, October). Вежливость В Семейной Риторике Узбекистана И Англии: Культурные Различия. In International Conference on Linguistics, Literature And Translation (London) (Vol. 8, pp. 98-101).

Shaxnoza A. PROSODIC FEATURES OF SPEECH FORMS OF ADDRESS IN ENGLISH DISCOURSE IN COMPARISON WITH RUSSIAN //Journal of Modern Educational Achievements. – 2022. – Т. 1. – С. 33-38.

Shaxnoza, Artikova. "PROSODIC FEATURES OF SPEECH FORMS OF ADDRESS IN ENGLISH DISCOURSE IN COMPARISON WITH RUSSIAN." Journal of Modern Educational Achievements 1 (2022): 33-38.

Shaxnoza, A. (2022). PROSODIC FEATURES OF SPEECH FORMS OF ADDRESS IN ENGLISH DISCOURSE IN COMPARISON WITH RUSSIAN. Journal of Modern Educational Achievements, 1, 33-38.

Artikova, Shaxnoza Maxamadovna. "О НЕОБХОДИМОСТИ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН." Theoretical & Applied Science 5 (2020): 79-83.

Artikova, S. M. (2020). О НЕОБХОДИМОСТИ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН. Theoretical & Applied Science, (5), 79-83.

Artikova S. M. О НЕОБХОДИМОСТИ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН //Theoretical & Applied Science. – 2020. – №. 5. – С. 79-83.